

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOSCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 8 від 03 травня 2024 року

*Святкуємо Великдень разом:
час світлих думок та надій*

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

ВЕСНА – ЗАВЖДИ ПОРА ОНОВЛЕННЯ ТА ДІЙ!

Цього року на початок травня прийшлося найсвітліше християнське свято – Великдень. Тож, з вірою у світло, яке принесе нам Великдень, університет розпочинає останній місяць весни 2024 року.

Нелегкої весни нелегкого року. Чимало руйнувань у нашому рідному місті, скалічені та забрані життя та долі людей...

Попри все університет працює. Працює на належному рівні. Проводяться конференції (квітень-травень традиційна пора конференцій молодих науковців), семінари та захисти дисертацій, ведеться кропітка наукова робота. Безперобійно, навіть за відсутності світла, працюють лабораторії хіміків і фізиків, медиків і біологів, екологів і географів.

25 квітня відбулася сесія Загальних зборів НАН України, під час якої було обрано дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів НАН України. За підсумками таємного голосування обрано 28 академіків та 74 члена-кореспондента НАН України, серед яких 3 – штатні працівники Каразінського університету та 2 сумісників, чому присвячено окрему статтю в цьому номері.

Травень взагалі багатий на свята. День праці, День пам'яті та примирення, День Європи тощо. А от у третю суботу травня відзначається професійне свято працівників науки України – День науки. Згідно з Указом Президента України «Про День науки» від 14 лютого 1997 року № 145/97, свято встановлено «...на підтримку ініціативи відомих вчених, наукових установ, а також професійних спілок України...».

Харків, як наукова столиця України, славиться роботою відомих вчених та наукових установ. Підсумком численних зустрічей науковців і керівництва університету з представниками установ Національної Академії Наук України та Національної Академії Медичних Наук України стала організація форуму «Інноваційна наука – медицині: міждисциплінарний підхід» з нагоди Дня науки 2024 року.

Захід відбудеться 15 травня 2024 року та стане однією з найважливіших подій у сьогоденному науковому житті Харкова.

Робота форуму буде присвячена сучасним проблемам медицини та взаємозв'язкам з наукоємними технологіями природничих наук та соціальними науками. Порядок денний включатиме доповіді провідних фізиків, біологів, хіміків, математиків, спеціалістів ІТ-галузі, соціологів та медиків.

Мета – віднайти відповіді на сучасні проблеми та виклики медицини та людства за допомогою міждисциплінарного підходу університетської освіти та

наукових досліджень природничих, соціальних наук; створення нових проєктних наукових груп, що працюють над вирішенням існуючих проблем країни.

Щиро запрошуємо всіх науковців університету долучитися до роботи форуму і готуймося до плідного травня, адже кожен прожитий з користю день – це маленький крок до Перемоги!

Зі світлим святом Великодня!

*Доцент
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ,
проректор
з науково-педагогічної роботи.*

ПОДІЇ

ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ

Попри складні умови університет продовжує жити, працювати та навчати!

29 квітня у стінах Каразінського відбулося засідання Вченої ради університету.

На початку заходу ректор Тетяна Кагановська особисто нагородила тих, чий внесок у розвиток університету є надзвичайно важливим. Серед них:

- доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної хімії хімічного факультету Микола Мchedlov-Петросян нагороджений відзнакою «За служіння Каразінському університету» за його багаторічну сумлінну працю та значний внесок у розвиток університету, а також з нагоди його 70-річчя;
- доктор соціологічних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри соціології соці-

ологічного факультету Людмила Сокурянська та доктор соціологічних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету Лариса Хижняк відзначені грамотами університету імені В. Н. Каразіна за багаторічну сумлінну плідну працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у розвиток освіти і науки, а також з нагоди важливих ювілеїв;

- художній керівник студентського академічного хору «Ad libitum», фахівець відділу культурно-мистецького розвитку центру позаосвітньої діяльності Оксана Підпригора отримала грамоту за талант, майстерність та внесок у розвиток хорового мистецтва.
- колективам Академічного студент-

ського хору та ботанічного саду оголошено Подяку ректора за їхній значний внесок у розвиток альма-матер.

Доцент кафедри астрономії та космічної інформатики фізичного факультету Вадим Кайдаш виступив з доповіддю з нагоди 130-річчя від дня народження видатного астронома, випускника, академіка і колишнього ректора університету – Миколи Барабашова (1894–1971).

Під час засідання ухвалено низку рішень щодо надання вчених звань, затвердження освітніх програм та навчальних планів, а також змін до Правил прийому на навчання до університету.

Традиційно наприкінці засідання Вчена рада затвердила до друку низку навчально-методичних і наукових видань.

ВІТАЄМО!

КАРАЗІНЦІВ ОБРАНО ДО СКЛАДУ ДІЙСНИХ ЧЛЕНІВ (АКАДЕМІКІВ) І ЧЛЕНІВ-КОРЕСПОНДЕНТІВ НАН УКРАЇНИ

25 квітня 2024 року відбулася сесія Загальних зборів Національної академії наук України, під час якої було обрано дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів Національної академії наук України.

Серед них – каразінці. Зокрема:

- члена-кореспондента Національної академії наук України, декана фізичного факультету, професора Руслана Вовка обрано дійсним членом (академіком) Національної академії наук України по відділенню «Фізика та астрономії», за спеціальністю «Фізика наносистем»;
- професора, провідного наукового співробітника навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ігоря Денисенка обрано членом-кореспондентом Національної академії наук України по відділенню «Ядерної фізики та енергетики», за спеціальністю «Фізика плазми»;
- професора, завідувача кафедри космічної радіофізики факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем Леоніда Чорногора обрано членом-кореспондентом Національної академії наук України по відділенню «Фізика та астрономії», за спеціальністю «Фізика космосу»;
- професора кафедри фундаментальної математики факультету математики і інформатики Дмитра Шепельського обрано членом-кореспондентом Національної академії наук України по відділенню «Математики»;
- професора кафедри фізики ядра та високих енергій О.І. Ахієзера навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ігоря Кирилліна обрано членом-кореспондентом Національної академії наук України по відділенню «Ядерної фізики та енергетики».

Вітаємо науковців університету з обранням та готуємо до публікації інтерв'ю про їхні наукові шляхи, головні досягнення та міркування про дослідження під час війни!

ПІДПИСАНО ДОГОВІР ІЗ СІЛЕЗЬКОЮ АКАДЕМІЄЮ В КАТОВІЦАХ

У межах робочого візиту ректорки Каразінського університету Тетяни Кагановської та проректора з науково-педагогічної роботи Заріфа Назирова в Польщу проведено зустріч із засновником-канцлером Аркадіушем Холдою та ректором Сілезької академії Олександром Остендою.

Представники адміністрацій ЗВО обговорили широкий спектр питань щодо співпраці. Результатом зустрічі стало укладання важливого договору про співробітництво між Каразінським університетом та Сілезькою академією. У межах договору заплановано запровадити співпрацю за низкою напрямів, зокрема, медицини, менеджменту та комп'ютерних наук.

Каразінський продовжує активно розвивати міжнародні зв'язки з провідними закладами освіти в усьому світі для досягнення значних результатів разом із нашими партнерами!

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЗУСТРІЧ ІЗ ПРОРЕКТОРОМ ІЗ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА КОМУНІКАЦІЙ ПАПСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ САЛАМАНКИ

18 квітня 2024 року проректор Заріф Назиров, представляючи Каразінський університет, зустрівся з проректором з міжнародного співробітництва та комунікацій Папського університету Саламанки (Іспанія) Луїсом Альберто Рівасом Еррерою для обговорення перспектив спільної роботи. Зустріч пройшла в атмосфері дружнього обміну думками та ідей. Обидва проректори висловили зацікавленість у подальшому розширенні співпраці між університетами. Вони, зокрема, обговорили питання розроблення спільних навчальних програм, організацію обмі-

ну студентами та викладачами, а також спільні наукові проєкти.

Проректори підтвердили свої наміри продовжувати активно співпрацювати та розвивати взаємовигідні відносини між університетами, що відкривають нові можливості для міжнародного освітнього простору.

Чекаємо на реалізацію цих ідей та долучення нових партнерів до нашої спільної місії навчання, дослідження та розвитку!

САМІТИ

КАРАЗІНЦІ ВІДВІДАЛИ САМІТ ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

23–24 квітня 2024 року в Бремені (Німеччина) каразінці взяли участь у Саміті європейських університетів (THE Europe Universities Summit 2024), організованому британським рейтинговим агентством Times Higher Education.

Університет представляли ректорка Тетяна Кагановська, проректор Заріф Назиров, начальниця відділу глобального розвитку Марина Григор'єва.

Учасники цього річного саміту зосередилися на розгляді того, як університети та інші заклади вищої освіти відіграють

ключову роль у розвитку суспільства в Європі та за її межами через партнерство. Вони досліджували, як провідні академічні установи можуть стратегічно вирівняти зусилля, ресурси та досвід для отримання відчутних і стійких результатів для суспільства.

Також лідери вищої освіти, промисловості та громадянського суспільства обговорили майбутні партнерства між університетами та промисловістю; в секторі вищої освіти, між університетами та громадянським суспільством.

ПРОГРАМИ ОБМІНУ СТУДЕНТІВ

ЦИКЛ ОЧНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗІОЛОГІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗГІДНО З МЕМОРАНДУМОМ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО З УНІВЕРСИТЕТОМ РЕГЕНСБУРГА

У межах програми обміну студентів другого курсу медичного факультету Каразінського університету згідно з меморандумом про співробітництво з університетом Регенсбурга відбувся цикл очних занять з фізіології.

За підтримки декана факультету біології та доклінічної медицини, професора Ральфа Вітцгала та за участі професора Франка Шведа Регенсбурзького університету студенти Каразінського університету ознайомилися з німецькими стандартами вищої медичної освіти. До прове-

дення занять також долучилася доцент кафедри фізіології людини та тварин біологічного факультету Каразінського доцент Віра Шех, що перебуває на науково-педагогічному стажуванні для викладачів у Регенсбурзькому університеті.

Майбутні лікарі самостійно виконували лабораторні роботи з реєстрації та аналізу ЕКГ, руху крові в артеріальних і венозних судинах, регуляції діяльності серця, місцевого й системного кровообігу, фізіології серцево-судинної та дихальної системи, вивчення сенсорних систем, фізіологічних основ поведінки, фізіології системи крові.

Відпрацювання практичних навичок відбувалось із застосуванням сучасного обладнання. Зокрема, використовували електрокардіограф, регульований стіл з нахилом, проєкційний периметр Гольдмана, шумоізоляційну кабінку для перевірки слуху, експрес-тест на виявлення групи крові, спірометр, тонометр, електроміограф тощо.

ПОДІЇ

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЗЯВ УЧАСТЬ У ЗУСТРІЧІ АКАДЕМІЧНИХ СПІЛЬНОТ АВСТРІЇ ТА УКРАЇНИ

16 квітня в Ужгородському національному університеті між ректорами закладів вищої освіти відбулося обговорення перспектив розвитку співпраці щодо освіти України та Австрії. Ректор Тетяна Кагановська представила Каразінський на міжнародній арені.

На заході були присутні представники Посольства Республіки Австрія в Україні, Австрійського агентства з питань освіти та інтернаціоналізації, Федерального міністерства освіти, науки і досліджень Республіки Австрія, Міністерства освіти і науки України, Національного Еразмус+ офісу в Україні, ректори закладів вищої освіти Австрії й України.

Університети мають продовжувати готувати компетентних фахівців, які потрібні для відбудови країни, а австрійські колеги готові сприяти цьому! Тож на зустрічі мали низку питань, які розбирали робочі групи. Зокрема, розбудова навчання в українських ЗВО, удосконалення процесу викладання, важливість

університетів у відбудові України.

Наступна зустріч відбудеться вже у Відні. Дякуємо українським і австрійським колегам за плідну співпрацю та ґрунтовні бесіди.

Текст: Юлія БАГЛИК.

ШАНУЄМО ПАМ'ЯТЬ ПРО ГЕРОЇВ

У БОТАНІЧНОМУ САДУ ВИСАДИЛИ АЛЕЮ САКУР У ПАМ'ЯТЬ ПРО ЗАГИБЛИХ КАРАЗІНЦІВ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

20 квітня, у День довкілля, який започатковано Указом Президента України в 1998 році, спільнота Каразінського університету долучилася до Всеукраїнської акції «Ліси захисників і захисниць України».

У ботанічному саду Каразінського ви-

саджено 12 сакур у пам'ять про щонайменше 53 загиблих каразінців внаслідок російського збройного вторгнення.

Висадження сакур – це лише мала частина того, що ми можемо зробити, аби вшанувати пам'ять героїв, які віддали своє життя за нашу свободу.

Алея сакур навіки увічнить подвиг сміливих студентів, співробітників і випускників Каразінського, які заплатили найвищу ціну в цій війні.

Шануймо пам'ять військових, яких більше немає серед нас!

ШАНСМО ІМЕНА ГЕРОЇВ

У ХАРКОВІ ПЕРЕЙМЕНОВАНО ВУЛИЦЮ НА ЧЕСТЬ КАРАЗІНЦЯ ОЛЕКСАНДРА ЧАБАНА

У Харкові відбулося перейменування топонімів. Відтепер колишня вулиця Білогорська названа на честь каразінця, випускника університету Олександра Чабана.

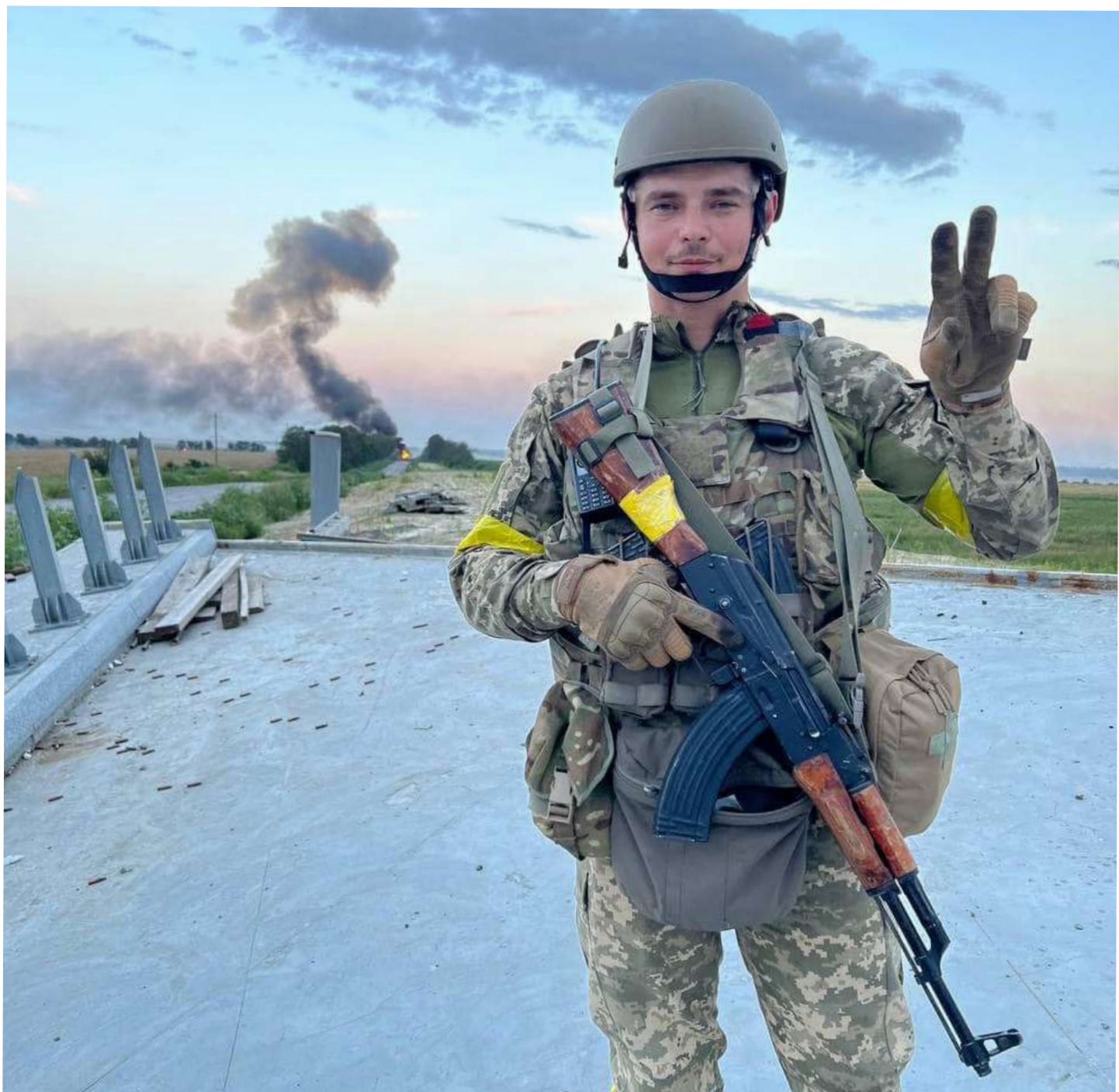
Олександр Чабан загинув у бою поблизу села Гракове на Харківщині 20 липня 2022 року, захищаючи Україну на

фронті російсько-української війни. Він був старшим лейтенантом, командиром протитанкового взводу 92-ої механізованої бригади імені кошового отамана Івана Сірка.

Олександр закінчив соціологічний факультет (спеціальність «Політологія») з відзнакою. У студентські роки він очо-

лював Студентське наукове товариство університету, був лідером студентського самоврядування Каразінського університету.

Дякуємо усім, хто долучився до громадського обговорення та підтримав перейменування! Вічна слава героям!

МІЖНАРОДНІ КОНФЕРЕНЦІЇ

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ІМЕНІ В. М. ВОЄВОДИНА «ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ»

Харків завжди був одним з головних осередків розвитку ядерної фізики та енергетики, а Каразінський – серед провідних установ, де навчають, популяризують і проводять дослідження у фізичній царині.

17 квітня в університеті розпочала роботу Міжнародна науково-технічна конференція імені В. М. Воєводіна «Проблеми сучасної ядерної енергетики», яка тривала до 19 квітня.

Організаторами конференції виступили ГО «Українське ядерне товариство», Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» і Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.

З вітальним словом до учасників конференції звернувся заступник генерального директора з наукової роботи ННЦ «ХФТІ», професор кафедри матеріалів реакторобудування та фізичних технологій ННІ «ФТФ», академік НАН України Микола Азаренков, проректор Каразінського університету Антон

Пантелеймонов, виконавчий секретар ГО «УкрЯТ» Данило Лавренов і директор НТК «Ядерний паливний цикл» ННЦ «ХФТІ» Володимир Красноручий. Члени президії побажали учасникам плідної роботи та цікавих дискусій.

Модератором конференції став завідувач кафедри матеріалів реакторобудування та фізичних технологій ННІ «ФТФ» Сергій Литовченко.

Протягом трьох днів конференції учасники представляли результати своїх досліджень та інноваційні ідеї у таких напрямках:

- розвиток ядерно-енергетичного комплексу України;
- матеріали для ядерної енергетики;
- підвищення рівня безпеки та ефективності експлуатації АЕС;
- продовження терміну експлуатації енергоблоків та управління старінням обладнання АЕС;
- ядерна, радіаційна й екологічна безпека при поводженні з РАВ та ВЯП;
- проблеми термоядерного синтезу;
- робота з громадськістю в атомній галузі.

Вдячні організаторам заходу за можливість залучити провідних науковців України та світу до обговорення проблем сучасної ядерної енергетики та пошуків шляхів їхнього розв'язання!

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.

ФОРУМИ

ДРУГИЙ ХАРКІВСЬКИЙ ПРОДОВОЛЬЧИЙ ФОРУМ

«ХАРКІВ НА ШЛЯХУ ДО ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ, РИЗИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДОЛАННЯ» У КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У стінах Каразінського університету в межах міжнародного науково-дослідного проєкту Fusilli (який у 2020 році виграла команда соціологічного факультету) відбувся другий Харківський продовольчий форум «Харків на шляху до продовольчої безпеки: виклики, ризики, перспективи їх подолання». Зустріч відбувалася в змішаному форматі: учасники й гості доєднувалися як наживо, так і онлайн з метою обміну досвідом та дискусії між різними стейкхолдерами щодо питань, пов'язаних з трансформаціями продовольчих систем Харкова та регіону в умовах війни. Також у центрі обговорення на форумі – координація гуманітарної допомоги, волонтерська діяльність, розмінування сільськогосподарських земель, трансформація логістики та продовольчих систем, локальні продовольчі ініціативи та практики побудови системи продовольчої безпеки, Цілі сталого розвитку й державна політика у сфері фінансової і продовольчої політики в Харкові та регіоні.

З вітальним словом до присутніх звернулася ректорка Каразінського університету Тетяна Кагановська. Вона зазначила, що Каразінський завжди був майданчиком для реалізації значущих ідей і задумів, зараз ми вже шукаємо правильні рішення для подолання викликів війни в галузі продовольчої безпеки.

Деканка соціологічного факультету та керівниця харківської команди проєкту Fusilli Олена Мурадян наголосила, що цей форум, який проводиться вдруге, є майданчиком для обміну досвідом щодо побудови сталих продовольчих систем в місті та регіоні, а також розбудови регіональної мережі взаємодії між громадськими та волонтерськими організаціями, органами місцевої та державної влади, академічною і науковою спільнотою, представниками різних організацій та інституцій.

Також із вітальним словом виступили координаторка проєкту Fusilli (Іспанія) Джулія Пінедо Джіл і заступник директора

Департаменту агропромислового розвитку Харківської обласної державної адміністрації Костянтин Панфілов.

Співорганізаторами форуму виступили Кластер продовольчої безпеки та засобів до існування Східного хабу, Координаційний гуманітарний центр, БО «Благодієний фонд Джерело Відродження» і Харківська міська рада. Зокрема, Віталій Разживін, спеціаліст з координації та управління інформацією Кластеру продовольчої безпеки та засобів до існування Східного хабу, розповів про діяльність Кластеру протягом 2023 року та плани на 2024 рік, де акцентував на цілях Кластера щодо допомоги майже 582 тисячам людей у Харківському регіоні. Богдан Яхно та Катерина Лавренко, які представляли Координаційний гуманітарний центр, ознайомили присутніх із діяльністю КПЦ, а також продемонстрували статистичну інформацію та методику, яка допомагає аналізувати логістичні, соціально-демографічні, економічні, продовольчі фактори в регіоні. Світлана Горбунова-Рубан, заступниця Харківського міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення, присвятила

свій виступ міській продовольчій політиці та діяльності Харківської міської ради у сфері продовольчої безпеки під час війни.

До участі у форумі долучилися також представники міжнародних партнерів та організацій, зокрема Салім Муса, керівник офісу Всесвітньої продовольчої програми ООН у м. Дніпро, який розповів про діяльність WFP в Харківській області та на Сході України; Ніна Ярош, провідна фахівчиня з програмної політики, проєкт з с/г засобів до існування та протимісної діяльності ВПП ООН, яка ознайомила присутніх із процесом розмінування сільськогосподарських земель і допомогою аграріям регіону; Дмитро Філіпський, спеціаліст з гуманітарних питань Управління ООН з координації гуманітарних питань, виступ якого був присвячений гуманітарній координації в Україні, зокрема в Харківському регіоні; Олександр Скоробагато, національний проєктний спеціаліст Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН в Україні та Харківському регіоні.

ФОРУМИ

Окрім того, для участі у форумі були запрошені Олександр Котуков, директор Харківського обласного центру зайнятості, презентація якого була присвячена діяльності підприємств харчової промисловості регіону і наданню кредитів для відкриття і розвитку власної справи; Зоя Цигульова, начальниця управління економічного аналізу Головного управління ДПС у Харківській області, яка розповіла про діяльність ДПС України в Харківському регіоні під час війни; Валерій Ситніков, начальник відділу безпеки харчових продуктів

та кормів Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Харківській області; Ганна Головіна, представниця «Zero Waste Kharkiv».

Для форуму були підготовлені і напроцьовані каразінці в галузі продовольчої безпеки. Директорка ННІ екології Ганна Тітенко презентувала матеріали про аграрний сектор України та проаналізувала, чи на часі екологічний імператив. А завідувач

кафедри політичної соціології соціологічного факультету Дмитро Бойко поділився результатами соціологічного дослідження «Харків'яни про сортування відходів».

Раді об'єднувати в Каразінському університеті досвідчених фахівців та фахівчинь, які разом допомагають створювати продовольчу безпеку в місті та регіоні, щоби разом впливати на майбутнє й добробут нашої країни!

Текст: Юлія БАГЛИК.
Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО.

ПРЕМІЯ НАН УКРАЇНИ

ВИПУСКНИК КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ АНДРІЙ СОЛОВЙОВ: «НА ШЛЯХУ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАВЖДИ МОЖНА ЗНАЙТИ НЕСПОДІВАНІ ТА ДУЖЕ ЦІКАВІ РЕЧІ»

України Андрій Соловйов, який здобув премію за встановлення значної залежності електротранспортних властивостей псевдоцілінного стану надпровідників різної природи від зовнішніх чинників. Отже, сьогодні ми маємо за честь поспілкуватися з провідним науковим співробітником відділу мікроконтактної спектроскопії Андрієм Соловйовим.

– Андрію Львовичу, розкажіть про ваш шлях до науки? Чи є в цьому досягненні внесок університету, який ви закінчили у 1970 році? Сподівалися тоді досягнути такого рівня, який маєте зараз?

– Відверто кажучи, про якийсь рівень навіть не думав. Це було ще так далеко. А я люблю вирішувати завдання крок за кроком. Коли я закінчував школу, фізика була дуже популярною. А коли навчався в Харківському університеті, я мало що знав про надпровідність. На щастя, на останньому курсі до нас прийшов професор Віталій Михайлович Дмитрієв, з Фізико-технічного інституту низьких температур (ФТІНТ) АН України. Він читав курс лекцій «Надпровідність металів і сплавів». Тоді я зрозумів, що це – моя наука! А Віталій Михайлович став моїм

учителем і старшим товаришем. Тоді Дмитрієв ще не був професором. Однак було відомо, що він уже працював в Англії та збирається їхати на стажування до Америки. Це дуже вражало, особливо в той час. Тому я пішов до Дмитрієва на диплом, а після закінчення університету був прийнятий на роботу до ФТІНТу. На той час ФТІНТ був найпотужнішим низькотемпературним дослідницьким центром у державі. У ньому працювала плеяда відомих учених, академіків і членкорів. Вони вивчали фундаментальні проблеми надпровідності та загалом фізики низьких температур, а також створювали різні низькотемпературні прилади, зокрема й для космосу.

– Розкажіть про тему вашої наукової роботи.

– Протягом понад 30 років ФТІНТ очолював його засновник і незмінний директор, чудовий учений – академік Борис Ієреміївич Веркін, з яким я був особисто знайомий. І понад 20 років я працював під його керівництвом. Наш відділ, яким керував професор В. М. Дмитрієв якраз і займався надпровідністю. Нагадаю, що надпровідність – це властивість речовини (металу)

У світі науки та досліджень існують люди, які не лише дивують досягненнями, а й надихають своєю пристрасною до знань. 6 березня 2024 року Президія Національної академії наук України присудила премії імені видатних учених України. Одним із лауреатів став випускник Каразінського університету, провідний науковий співробітник Фізико-технічного інституту низьких температур імені Б. І. Веркіна НАН

ПРЕМІЯ НАН УКРАЇНИ

проводити струм без опору.

Згідно з теорією Бардіна-Купера-Шріффера (БКШ), у надпровідному (НП) стані два електрони в металі утворюють так звану куперову пару, яка під дією прикладеної напруги може рухатися кристалом без дисипації. У класичних надпровідниках, як показала теорія БКШ, куперові пари виникають шляхом взаємодії електронів з коливаннями кристалічної ґратки – фононами – так звана електрон-фононна взаємодія (ЕФВ). Однак це відбувається за дуже низьких температур: температури переходу більшості металів у НП стан лежать в інтервалі від 2 градусів Кельвіна в алюмінію, до 10 К у ніобію. Для їх досягнення необхідне охолодження за допомогою дорогого рідкого гелію та застосування складного обладнання. А мрія будь-якого фізика, який займається надпровідністю, – це отримання надпровідності за кімнатної температури!

– Як почали своє дослідження на цю тему, чи довго воно тривало?

– У 1986 році відбулося довгоочікуване відкриття високотемпературних надпровідників (ВТНП) з критичними температурами. ВТНП могли працювати при охолодженні дешевим і нешкідливим рідким азотом.

З того часу минуло майже 40 років, проте досі немає відповіді на кілька запитань. Головне питання: який механізм НП спарювання у ВТНП, який дає можливість мати пари Купера за температур набагато вище 100 К. Дослідження показали, що механізм ЕФВ у ВТНП є слабким і не може забезпечити зв'язок електронів у парі за таких високих температур, коли теплової флуктуації повинні руйнувати куперові пари. Отже, має існувати якийсь додатковий механізм для зв'язку пар, найімовірніше магнітного типу. Однак, попри колосальну кількість опублікованих статей з ВТНП, питання, як і раніше, залишається відкритим. А відповідь є дуже важливою, тому що розуміння механізму НП спарювання у ВТНП якраз і має вказати шлях до пошуку та створення надпровідників за кімнатної температури.

Інше, не менш цікаве та важливе питання – це вивчення такого незвичайного явища, як псевдоциліна (ПЩ). Вважається, що розуміння фізичної природи виникнення ПЩ має дати відповідь на перше питання про механізм НП спарювання. Однак фізика ПЩ теж залишається загадковою!

Ситуація посилюється ще й тим, що досі немає суворої теорії ВТНП, що не дивно з огляду на їхню дуже складну кристалічну структуру. Також немає і теорії ПЩ, вивчення якої є першочерговим інтересом. Щоб розібратися з цим питанням, ми запропонували нашу теорему та відповідні рівняння. Аналізуючи експериментальні дані в межах цієї моделі, за роки досліджень нам вдалося отримати великий банк даних для величини та температурної залежності ПЩ у різних ВТНП. Було чітко показано, що величина та температурна поведінка ПЩ мало залежать від компонентного складу. А залежать, в основному, від рівня допущення, а також від спотворення кристалічної структури, що визначається дефектами кристала, які виникають при виготовленні, та наявністю різних домішок, зокрема й магнітних. Результати досліджень підтверджують справедливість нашого підходу, який розвивається у тісному товаристві з колегами з Каразінського: членкором НАН України, професором Р. В. Вовком та професором Ю. І. Бойком. У результаті циклу наших спільних робіт з вивчення псевдоциліни у ВТНП ФТІНТ НАН України було висунуто на здобуття премії імені Б. І. Веркіна 2023 року, яку й було присуджено.

– Які емоції відчували після отримання премії?

– Ця подія подвійно приємна, оскільки я певною мірою є учнем Б. І. Веркіна. А по-друге, ми показали, що харківська наука продовжує плідно розвиватися, всупереч надзвичайно важкій ситуації в державі.

– Яким ви бачите розвиток цього напрямку науки через 10-20 років?

– Вірю, що ВТНП за кімнатної температури буде знайдено, але якщо не буде доведено неможливість їх існування з погляду

фундаментальної фізики. Але, безумовно, треба працювати за цим напрямом. На шляху досліджень завжди можна знайти несподівані й дуже цікаві речі.

– Хто, на вашу думку, є сучасними рушіями сили в науці, драйверами змін?

– На початку 90-х я три роки працював у Німеччині, в Інституті імені Макса Планка в Штутгарті. Якось мій німецький учитель, професор Хабермайер про щось спитав, я замислився і сказав, що це важке питання. Він усміхнувся і відповів: «Питання просте. Відповідь, напевно, важка!» Так ось, відповідь на запитання дуже важка. Зрозуміло, що без розвитку науки неможливий прогрес людства. Однак для розвитку науки потрібне пристойне фінансування. Воно є насамперед в Америці, Японії та Китаї. А наукові мізки, до речі, дуже пристойні, є в нас. Але ж бракує фінансування.

– Які маєте хобі та захоплення поза наукою?

– У мене було багато різних хобі. Це був спорт (легка атлетика), яким я кілька років займався на професійному рівні. Потім була музика. Я був лідером ВІА та досить довго. Потім залишився аматорський футбол та рибалка. Мій серйозний інтерес дедалі більше зміщувався в бік науки. Хочу наголосити, що саме після Німеччини в мене різко виріс мій науковий рівень. А з хобі залишилася лише рибалка, але не часто.

– Які поради можете дати молодим науковцям, які хочуть працювати в цій галузі?

– Пораду вже дав геніальний Ландау, краще і не скажеш: «Часи бувають важкі. Але вчений завжди має наполегливо працювати. А часи, дивися, і зміняться!» Часи зараз дуже важкі. Але ми віримо в нашу Перемогу!

Єва ВОЛОДЬКО, студентка.

КАДРИ ВИРІШУЮТЬ ВСЕ!

КЕРІВНИЦЯ ВІДДІЛУ КАДРІВ ОЛЕНА ГРОМИКО: «СЬОГОДНІ, ЯК НІКОЛИ, ВАЖЛИВО ТРИМАТИ ЗВ'ЯЗОК З ЛЮДЬМИ ТА ВКЛАДАТИ В НИХ ЩЕ БІЛЬШЕ РЕСУРСІВ!»

27 квітня Каразінський університет разом з усією Україною відзначав свято кадрового працівника. Дата присвячена дню, коли в 1993 році Кабмін України ухвалив постанову «Про трудові книжки працівників».

В умовах війни робота і люди стають тим фундаментом, який дає нам змогу триматися і не занепадати духом. Газета Каразінського університету вперше за довгі роки завітала туди, де завжди кипить командна робота, до відділу кадрів. Тут вислухають, зрозуміють, допоможуть. Колектив відділу кадрів сьогодні налічує 21 працівника.

Як це, бути завжди поруч з кожним працівником: від прийому на роботу до звільнення, як сьогодні на «воєнних рейках» триває робота з персоналом – про все це нам розповість керівниця відділу Олена Громико.

– Пані Олено, спочатку наші вітання вам та вашим підлеглим з професійним святом та з Великоднем! Розкажіть, сьогодні якою є кадрова політика університету?

– Дякую. Одразу хочу зазначити, що кадрова політика Каразінського університету завжди формувалася керівництвом університету. Сьогодні формування стратегічних напрямів кадрової політики в першу чергу покладено на плечі проректора з науково-педагогічної роботи Бориса Самородова. Впровадження її основних принципів та положень закріплено за відділом кадрів. Саме в процесі в процесі виконання працівниками відділу кадрів своїх функцій та обов'язків реалізується кадрова політика Каразінського університету.

– Як доля вас поєднала з Каразінським?

– Випадково чи ні, але перший запис у моїй трудовій книжці стосується роботи у відділі кадрів. Робота у відділі кадрів Каразінського – це щасливий збіг

обставин та результат моєї щоденної праці над собою та заради людей.

У 2018 я прийшла до Університету за покликом серця. Колишній очільник Служби управління персоналом Сергій Куліш уважно вивчив моє резюме і запропонував роботу в одному зі структурних підрозділів Служби. Зізнаюся чесно, тоді в мене був вибір, але я обрала Каразінський. Мріяти про роботу у відділі кадрів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна я тоді взагалі не могла: «Величний Університет, Храм НАУКИ!!! Недосяжна мрія...».

Так сталося, що після реорганізації Служби управління персоналом мені запропонували посаду керівника відділу кадрів.

– Які основні цілі ставите в роботі з людьми?

– На мою долю під час роботи в університеті випало достатньо складних періодів: спершу епідемія кору, потім коронавірус і найстрашніше випробування – повномасштабна війна... Сучасні реалії змушували нас бути не просто кадровою службою, що забезпечує документообіг. Ми повинні були працювати з новими викликами сьогодення й новими формами (режимами) роботи з персоналом. Опанували нововведення в законодавстві: щодо дистанційного режиму роботи, призупинення, простою, відпусток на час дії карантину та воєнного стану тощо.

І, як завжди, наша головна ціль – не зупинити роботу університету, працювати, продовжувати зусібіч роботу з персоналом, покращувати психологічний настрій працівників Каразінського, вселяти в них впевненість в завтрашньому дні.

Ключова мета для мене, як для керівника – знайти, зібрати та виховати команду

однорудців, професіоналів своєї справи, які вміють спілкуватися з людьми, ставити та досягати поставлені цілі.

Хай це й дивно звучить, ще три роки тому нам це вдалося. В лютому 2022 ми об'єдналися, повністю налаштували всі кадрові процеси з різних точок міста, області, країни, світу та безпосередньо в університеті.

– Пані Олено, якою була робота на початку війни й до сьогодні?

– Це був складний для всіх нас період, початок війни, коли треба було перебороти страх, організувати роботу попри жахливі обстріли та постійні вибухи. Живу на Північній Салтівці, найбільш обстрілюваному районі міста, тому було скрутно. Звуки розірваних снарядів, сирен, швидких не вибухали. Я ховалася в коридорі квартири, але коли телефонували люди з університету і просили надати трудові книжки, я розуміла, що маю діяти й робити свою справу. Працівники відділу кадрів одними з перших повернулися до роботи в стінах

КАДРИ ВИРІШУЮТЬ УСЕ!

університету, не припиняли працювати навіть ті, хто на той час був в окупації. Ми постійно моніторили ситуацію, дізнавалися, де перебувають наші фахівці, згуртувалися, допомагаючи одна одній, налаштувалися на роботу пліч-о-пліч. Тоді ми остаточно сформувалися як відділ, де «один за всіх, і всі – за одного!»

Ми переформатувалися та зрозуміли, як діяти в цих умовах. Відтоді так і працюємо, як єдиний організм. Попри війну, ми продовжуємо гідно виконувати покладені на нас зобов'язання і працюємо з гаслом:

«Освіта попри війну! Сумлінна праця заради Перемоги!»

– Які труднощі долаєте в роботі?

– Дійсно, якщо ми говоримо про роботу з людьми, то немає двох однакових людей. Тому виробити єдині правила поведінки, що будуть зручними для всіх, неможливо. З огляду на постійні стреси, коли люди налякані, стурбовані, кадровику треба мати достатньо досвіду та терпіння, аби вислухати та допомогти. Проблеми кадровиків криються не в навантаженні, не в кількості наказів чи в тому, що законодавча база застаріла та постійно змінюється, а передусім – у спілкуванні.

На момент мого призначення в Каразінському працювало близько п'яти тисяч працівників, сьогодні, на жаль,десь біля чотирьох тисяч.

Важливо зрозуміти кожного, своєчасно виявити проблеми в комунікації чи виконанні завдань та якнайшвидше їх усунути. Для себе вирішила так: усе, що потребує

моєї уваги, зусиль, упорядкування, я повинна зробити. Якщо бачу проблему – повинна її вирішити. Принципово, щоб кожен фахівець відділу кадрів мав відповідну позицію, інакше це не «наша людина»...

– Над чим працює відділ кадрів, чим наповнені ваші трудові будні?

– Відділ кадрів працює над реалізацією законодавства щодо впровадження електронних трудових книжок, що є цифровим аналогом паперової. Впроваджуємо цифру, щоб удосконалити та зменшити паперовий документообіг і пов'язані з цим ризики втрати чи пошкодження документів. Триває активна робота над створенням працівниками «Електронних кабінетів». Відповідно до законодавства, маємо оновити систему обліку трудової діяльності працівника в електронній формі до 2026 року. Ведемо регулярну роботу щодо оновлення локальних нормативних актів з кадрових питань: готуємо оновлені документи щодо прийняття на роботу, атестації, відряджень тощо. Разом з тим ставимо питання формування дієвого кадрового резерву Каразінського університету, щоб у кожному структурному підрозділі готували та опікувалися талановитою молоддю. Сприяли її творчому

росту! Надавали можливість фахівцям, потенційно здатними до виконання керівних обов'язків реалізувати себе. І тоді не буде проблем із підбором людей, з так званим «кадровим голодом».

Ще на що я постійно звертаю увагу це підвищення кваліфікації працівників, з якими я працюю. В обов'язковому порядку всі працівники відділу кадрів постійно додатково навчаються, регулярно залучаються до різних курсів, модулів, семінарів кадровиків, аби бути обізнаними та підвищувати свій професійний рівень.

– Пані Олено, ваші бажання, пріоритети, думки напередодні Великодня?

– Замало мріяти, щоб закінчилися війна, треба ще багато працювати... Усім нам дуже хочеться, аби університет залишався, таким, як він є, сильним, прогресивним та найкращим, щоб продовжував завоювати високі позиції на міжнародній арені.

Хочу окремо наголосити, що за всіма успішними міжнародними показниками криється величезна робота керівництва, зокрема ректорки Тетяни Євгенівни, яка, захід за заходом, постійно в дорозі. Мене, як жінку, як каразінку, це вражає та надихає! Напередодні Великодня хочу сказати: велика шана керівникам Каразінського університету, які демонструють силу духу та впевненість у завтрашньому дні, завдяки якому ми не просто тримаємося в цей складний час, а ще й реалізуємо нові ініціативи, розвиваємося, рухаємося вперед. Нехай усі захисники та захисниці повертаються живими додому, миру кожній родині, добробуту, щасливого життя на рідній землі.

Ліна ТИМАРСЬКА.

КАДРИ ВИРІШУЮТЬ УСЕ!

ОСВІТА ПОПРИ ВІЙНУ!

СУМЛІННА ПРАЦЯ ЗАРАДИ ПЕРЕМОГИ!

Валентина Соловей, провідний фахівець відділу кадрів:

– До колективу відділу кадрів я доєдналася з лав Харківського інституту державного управління при Президентові України ще до війни. З початком повномасштабного вторгнення я весь час перебувала в Харкові. Хочу сказати: колектив досвідчений, згуртований, відповідальний. За відділом кадрів стоять усі працівники університету, а їх тисячі, тому ми не можемо зачинитися й не працювати. Додалися нові форми документації: дистанційна робота, відпустки зі збереженням чи без збереження зарплати, тимчасове призупинення. Усе це треба оформити належним чином. За кожним рішенням стоїть людина, і кожна фахівчиня відділу невідкладно вирішує поставлене завдання. Хтось –

дистанційно, хтось приходив сюди, хтось щось підвозив, передавав. Так, війна триває, але ми не боїмося. Перечекали внизу тривогу чи небезпеку, і знову занурюємося у роботу, інколи навіть не чуємо звуки сирен. Завдяки нашій прекрасній керівниці Олені Ігорівні відділ розвивається, реалізуємо багато нових підходів, інноваційних

Валентина Євлахова, провідний фахівець відділу кадрів:

– На момент початку війни відділу кадрів, як і апарату управління, було дуже складно. 24 лютого 2022 року ми, як і всі люди, були вимушені під обстрілами рятувати життя. Нас усіх розкидало по різних куточках країни, але ми не роззубилися, спочатку дистанційно виконували свою роботу, а потім, коли виникла необхідність, у травні 2022 року, прийшли на робочі місця. Дехто в університеті навіть і не помітив, що нас не було. За ці два з половиною роки, коли війна стала, на жаль, нашою повсякденною реальністю, багато з нас навчилися стійкості та вже набагато сильніші, ніж були.

рішень. Працювати цікаво, я отримую задоволення. Як би не було страшно, а робота сьогодні знімає напругу, перемикає свідомість. Приходиш, робиш свою справу, щасливий від того, як корисно минув твій день. Як і весь український народ, віримо й чекаємо нашої Перемоги!

Тетяна Козлігіна, провідний фахівець відділу кадрів:

– Життя продовжується навіть під час війни. Опрацювання документів строгої звітності, видання трудових книжок, довідок, обчислення лікарняних – відділ кадрів гідно зустрів виклики та адаптувався до роботи під час війни. Буває, телефонують зі Львова, чи з інших міст і просять швидко зробити ті чи інші документи, і попри всілякі ризики, у яких живе фронто-

ве та незламне місто Харків, фахівці відділу кадрів намагаються забезпечити довоєнний рівень комфорту й залученості, до якого всі звикли. Ми постійно тут, кожен день у нашому відділі відчинені двері. Іноді буває складно, але наш сценарій оптимістичний. Ясно й чітко знаємо: сумлінна праця заради Перемоги!

Ліна ТИМАРСЬКА.

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

ЛІКАРКА, ДОЦЕНТКА ОЛЬГА КОНСТАНТИНОВСЬКА: «НАША МЕТА – ЦЕ ГЛОБАЛІЗАЦІЯ. НАША МРІЯ – ЦЕ УНІВЕРСИТЕТСЬКА КЛІНІКА, НА БАЗІ ЯКОЇ ВИКЛАДАЧІ МОГЛИ Б НЕ ТІЛЬКИ НАВЧАТИ, А ТАКОЖ ПРИЙМАТИ ХВОРИХ ТА ПРОВОДИТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВОГО МАСШТАБУ»

Постійний розвиток, інновації та залучення міжнародного досвіду в медичну сферу – цілі для університету на найближчі роки. До Дня здоров'я, 7 квітня, ми поговорили з головою Європейського респіраторного товариства з туберкульозу, кандидатом медичних наук, доцентом Ольгою Константиновською, щоб дізнатися, як наш університет долучається до світової науки.

– Пані Олю, як Каразінський медичний центр долучається до міжнародних наукових досліджень?

– Медичний факультет завжди намагається проводити дослідження. Я розпочала свою каденцію як координатор міжнародної діяльності два роки тому. Ми співпрацюємо з багатьма міжнародними закладами, з дослідницькими центрами, університетами. Кафедра інфекційних хвороб та клінічної імунології співпрацює з декількома дослідницькими центрами щодо туберкульозу та нетуберкульозних мікробактерій. Також ми є партнерами в

різноманітних консорціумах, спільнотах, де отримуємо гранти для налагодження зв'язків з іншими партнерськими закладами в Європі. Наприклад, ми вже п'ять років співпрацюємо з університетом Умео у Швеції, декілька студентів та викладачів взяли участь в обмінах за програмою Erasmus+. Також декілька наших викладачів та студентів взяли участь у програмах обміну в університетах Ла Салієнца в Римі, Тарту в Естонії, Вільнюса в Литві та Севільї в Іспанії. Ми маємо тісну співпрацю з Університетом Йорка у Великій Британії, минулого року дві групи наших студентів взяли участь у клінічних тренінгах.

– Які конкретні наукові напрями в галузі медицини Каразінського вивчають та досліджують у міжнародному контексті?

– Проводять дослідження в неврологічному, дерматологічному, трихологічному, стоматологічному та кардіологічному напрямках. Також кафедра загальної хірур-

гії та паліативної допомоги проводить дослідження з вивчення нозокоміальних збудників. Деякі викладачі беруть участь у тренінгах та конгресах з дерматоскопії.

– Розкажіть про публікації у Scopus та інших наукових журналах.

– За останні роки ми підвищили свій рейтинг у Scopus. Ми удосконалюємо наш науковий рівень, особливо в інфекційних хворобах та кардіології. Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри кардіології Віра Целуйко має високореєстровані публікації. Кандидат медичних наук, професор кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології Овчаренко Юлія Сергіївна є відомим трихологом в Україні. Вона бере участь у написанні та розробці публікацій з дослідження волосся. Також вона є засновником інституту трихології в Харкові, одного із найбільш потужних центрів дослідження волосся. Наші спеціалісти беруть участь у світових конгресах. Статті в рейтингових індексованих журналах допомагають нам бути види-

Стажування в університеті Йорка. Декан медичного факультету проф. Тетяна ЛЯДОВА, заступник декана з наукової роботи, доц. Марія МАТВЄСНКО

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

ми на теренах світової науки. У зв'язку з цим колеборатори з Європи та світу знаходять нас та пропонують брати участь у міжнародних проєктах. Наразі наша кафедра отримала три запрошення на партнерство в дослідженнях імунологічних аспектів розвитку туберкульозу.

– Як співпраця з іншими міжнародними науковими установами сприяє розвитку медичних наукових досліджень в університеті?

– У нас є тісна співпраця з іншими дослідницькими центрами та університетами, що дозволяє дослідникам з інших країн виступати на лекціях і тренінгах для наших студентів. Наразі в нас відбувається цикл лекцій, які щоп'ятниці читають нам відомі лектори та професори з Європи та США. Також співпраця з іншими університетами дозволяє нашим студентам та викладачам брати участь у різних програмах обміну. Так ми долучаємося до світової науки та досліджень.

– З якими викликами стикається Каразінський медичний центр під час участі в міжнародних дискусіях та обміні досвідом з іншими університетами та медичними центрами? Чи є переваги?

– На жаль, більшість студентів перебуває не в Харкові, що заважає їм брати участь у дослідженнях. Адже більшість проєктів повинні проводити локально, необхідно приходити до лікарні, спілкувати-

Операція на легенях у пацієнта з туберкульозом, клініка в Німеччині

ся з пацієнтами, вивчати медичні картки, заповнювати папери тощо. Здійснювати це онлайн неможливо. Також є проблемою відсутність фінансування для деяких розробок. Матеріальна база нашого університету була зруйнована через війну, тому деякі центри неможливо відбудувати. Навіть, якщо маємо обладнання, яке надали нам партнери, то не маємо для нього місця. Ми вимушені шукати інший спосіб, наприклад релокувати наші дослідження на Захід України. Біологічний факультет релокував частину лабораторного устаткування у Львів, саме тому ми можемо продовжувати дослідження. Але студен-

там і викладачам доводиться постійно їздити на два міста.

– Які цілі та плани щодо міжнародної медичної діяльності в майбутньому має університет? Як вони вписуються в загальну стратегію розвитку університету?

– Наша мета – це глобалізація, щоб наші студенти після закінчення інтернатури могли працювати лікарями за кордоном без будь-яких додаткових дій. Ми також плануємо для наших іноземних студентів дати змогу проходити інтернатуру в Україні. Ще одна мрія – це університетська клініка, де б викладачі могли не тільки навчати, а також приймати хворих та допомагати в лікуванні. На базі цієї клініки ми б могли проводити різноманітні дослідження світового масштабу.

– Що можете побажати студентам?

– По-перше, миру та перемоги! По-друге, вивчайте англійську, адже це подарує вам можливість вільного спілкування з колегами, ознайомлення з працями інших дослідників, виступів на міжнародних конгресах та долучення до наукових досліджень.

Проф. Крістоф Ланге. Дослідницький Центр Борстель, Німеччина

Любов АНТОЩЕНКО, студентка.

СТУДЕНТСЬКА ТЕРИТОРІЯ

СЕКРЕТАР СТУДЕНТСЬКОЇ РАДИ ННІ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ» МАКСИМ СЕРГІЄНКО: «ПЛАНУЮ ЗРОБИТИ ВСЕ ЗАДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСТВА В НАШОМУ СЛАВНОМУ ХАРКОВІ!»

Університетські роки – це період, коли кожен студент стикається з низкою викликів та можливостей, які формують його особистість і підготовлюють до майбутньої кар’єри. Сьогодні ми маємо можливість поговорити з **Максимом Сергієнком, секретарем студентської ради навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»,** про його академічні досягнення, особисті цінності та майбутні плани.

– **Які проекти або ініціативи ви розробляли під час навчання в університеті?**

– З початку навчального процесу, у вересні 2023 року, обійняв посаду старости академічної групи та секретаря студентської ради ННІ «Інститут державного управління». Завдяки успішному досвіду роботи в громадському секторі та волонтерства у рамках студентської ради ініціював купу заходів культурного та просвітницького характеру, як-от: толоки для прибирання в корпусі ННІ «ІДУ», походи академічною групою до музею археології, екскурсія будинком художника, симуляційна гра «Модельовання засідання міської ради», тренінг з тактичної медицини, долучився до ліквідації прильоту неподалік головного корпусу Каразінського, захід «Проінклюзія: міфи та реальність» (заходи пов’язані із гендерною рівністю та соціальною інклюзією), захід «Українська мова у медіа-просторі», серія зустрічей «Керівництво на зв’язку», захід «Рівність у дії: гендер

та ролі у суспільстві», започаткував студентський розмовний клуб з іноземними спікерами та студентами.

– **Як ви зберігаєте мотивацію та фокус на навчанні?**

– Щодо проблем мотивації, у мене їх немає, оскільки навчаюся на омріяній спеціальності та відчуваю, що мої старання важливі. Що дійсно важко, так це зберігати фокус на навчанні. Але ж і попри війну ми прогресуємо та навчаємося працювати в складних обставинах. Дисципліна в навчанні має величезне значення, оскільки вона є основою для досягнення успіху в будь-якій сфері життя. У навчанні дисципліна виявляється в здатності студента дотримуватися розкладу, вчасно виконувати завдання, планувати час та керувати своїми обов’язками. Вона допомагає студенту зберігати фокус на важливих завданнях, уникати відволікань та досягати поставлених цілей.

– **Як вплинула війна на вашу мотивацію та ставлення до навчання?**

– З одного боку, нестабільна ситуація та загроза війни створюють стрес та важкість у зосередженні на навчанні, з іншого боку, ці події заохочують мене ще більше приділяти увагу своєму навчанню та розвитку, оскільки розумію, що здобуті знання можуть допомогти мені ефективніше реагувати на виклики та зробити свій внесок у спільне майбутнє, у перемогу України. Також відчуття солідарності з тими, хто постраждав від війни, спонукає бути кращим студентом і громадянином. Тому, хоча війна ускладнює ситуацію, вона також стимулює мене бути сильнішим, впевненим та відданим своєму навчанню й розвитку. Війна принесла з собою нові виклики та складнощі, з якими нам потрібно навчатися справлятися та вдосконалюватися. Війна вплинула на доступ до навчальних ресурсів та можливостей для розвитку, змушуючи знаходити альтернативні шляхи для отримання знань та підтримки. Усі ці виклики вимагають більшої дисципліни, витримки та вміння адаптуватися до змін.

– **Що для вас означає бути успішним студентом?**

– Означає вміти досягати академічних цілей, розвиватися та застосовувати знання на практиці. Дуже важливу роль відіграє студентська спільнота й спроможні лідери, які здатні збирати навколо себе однодумців. Найважливішими цінностями та навичками для успішного навчання в університеті є дисципліна, співпраця та постійний пошук нових можливостей. Скажу коротко: навчатися, навчатися та ще раз навчатися.

– **Як ви зберігаєте баланс між навчанням та особистим життям під час важких обставин?**

– Планую час, встановлюю пріоритети та дотримуюся розумних меж.

– **Що, на вашу думку, відрізняє Каразінський університет від інших закладів вищої освіти?**

– Каразінський університет відрізняється своєю багатofункціональністю, інноваційним підходом до навчання та розвитку студентів, а також широким спектром наукових досліджень. Різні можливості для студентів з різних навчальних дисциплін та значна міжнародна підтримка й зв’язки.

– **Які плани та мрії маєте після завершення навчання? Як плануєте їх реалізувати?**

– Після завершення навчання маю план поглиблення знань у своїй галузі через магістратуру та практичний досвід. Наша професія важлива та складна, хоча до її представників ставляться децю скептично, тому хочеться розвінчати міфи, підвищити авторитетність та престижність державної служби. Служити народові України, захищати інтереси харків’ян та зробити все, задля сталого розвитку студентства в нашому славному Харкові!

Анастасія ОДИНЕЦЬ, студентка.

ЖІНКИ В НАУЦІ. ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

РЕЦЕПТ УСПІХУ БІОМЕДИКИНИ, НАУКОВИЦІ ЖЕНЕВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ АНАСТАСІЇ РОЖИНОЇ

Анастасія Рожина, випускниця РБЕКС 2020 року, здобувши ступінь бакалавра, одразу подала документи на програму Erasmus Mundus Joint Master in Medical Imaging and Applications. І після цього з 2020 до 2022 року навчалася в чотирьох країнах: Франції, Італії, потім Іспанії та Швейцарії. Наразі Анастасія навчається в докторантурі Женевського університету та HES-SO Valais-Wallis, здобуває PhD у Швейцарії, де нині й перебуває.

– Які спогади у вас залишилися про навчання?

– Спеціалізація в мене була 153 «Мікро- та наносистемна техніка». Коли я подавала документи (це перший рік системи з пріоритетами для випускників шкіл), якраз ця спеціальність була в мене першим пріоритетом. Я дуже рада, що так вийшло. Напевно, тоді, коли вступала, я її не усвідомлювала взагалі глибину, про що саме ця спеціалізація. Але мені сподобалася комбінація наук і те, що я могла вивчати різні галузі. Наразі наша спеціалізація є споріднена до військової, нас називають біомедиками. Пригадую з навчання, що ми мали чудовий курс з радіоелектроніки, на якому працювали з антенами. Усі ці знан-

ня, здобуті у Каразінському, є напрочуд актуальними зараз в Європі! Ще зі школи мені не подобалася ні математика, ні фізика. Мені нічого не подобалося. Важливою є постать викладача. Мені пощастило з факультетом, на РБЕКС усі викладачі не лише заохочували, а й ставилися, як до своїх дітей. Також нам викладали фізику та медицину. У нас були дуже цікаві лабораторні роботи. Мені ніколи не було нудно в стінах Каразінського! А ще у нас була неймовірно крута викладачка англійської мови, котра спонукала вивчати, ми читали технічну англійську, і це було цікаво. Ми мали завжди якісні умови, комп'ютерні класи, лабораторії, куди могли прийти й спробувати щось дослідити. Тому я з щирим теплом згадую рідний університет.

– Розкажіть про пошук себе через перші місця роботи?

– Якось так вийшло, що я ніде не працювала, тому що на останній курс припав початок COVID. Ми перейшли на онлайн-навчання. Такого не було, щоб я працювала в Україні. Але я мала стажування. Вважаю, прекрасною практикою та чудовою можливістю зростати професійно у Каразінському завдяки різноманітним програмам стажування, обміну досвідом з різними європейськими країнами. Наприклад, я після закінчення Каразінського, отримала контракт на стажування в Чехії. Там є гігантські судна з рибою. Тож я приїхала туди й зробила науковий проект під назвою «Non-Invasive Individual Fish Identification Based on Scale Patterns», головна ідея – знайти за допомогою камери хвору рибу. Бо, якщо одна риба захворіла в повному воді танкері, то всі риби помруть. Я робила фото цих риб, потім аналізувала їхню луску.

– Що вам найбільше подобається у вашій справі?

– Мені подобається креативність. На мою думку, справжня креативність – у точних науках, тому що це полігон для прикладних та аналітичних експериментів!

– Як війна вплинула на ваше життя?

– По-перше, психологічно сильно вплинула. Зранку, 24 лютого, як прокинулася, почувалася жахливо. Я думаю, що це перший раз в житті, коли в мене з'явилася панічна атака. Адже війна та вбивства – одна з найбільших моїх фобій. Під впливом емоцій, я перейшла розмовляти українською. Я все життя розмовляла російською, тому не просто, але росію треба стирати з нашого мозку, серця та пам'яті. Я постійно перевіряю телеграм, сліdkую за новинами, адже сама з Салтівки, а там було пекло, дуже боляче...

– Поради студентам, які закінчують університет і хвилюються за майбутнє?

– Моя порада – робити якомога більше стажувань скрізь, де є змога. Наприклад, у Харкові є потужна компанія, де стажують людей, які прагнуть розвиватись у галузі штучного інтелекту. І фірма якраз робить набір постійно. Це про комп'ютерний зір, про глибоке навчання, генеративний штучний інтелект. В Україні дуже багато IT-компаній, які залюбки беруть на стажування. Якщо цей шлях не вабить, спілкуйтеся з професорами, деканами ваших факультетів, які можуть допомогти, звісно, з випускниками, які теж мають досвід на ринку праці. Відкривайте сайти на платформі Каразінського з міжнародної освіти, саме так я обрала найбільш ефективну серед програм – Erasmus Mundus, яку й закінчила. Є програма академічних обмінів DAT. Fullbright – це американська програма у Вашингтоні. Тож багато програм, у яких університет бере участь, пропонує своїм студентам і спонукає бути ще успішнішими.

– Який ваш рецепт успіху?

– Успіх – це індивідуальне й складне питання. Я думаю, що багато людей стикаються з таким явищем, як синдром самозванця. Синдром самозванця – це відчуття, що ви не заслуговуєте свого успіху або що ви не такий розумний/талановитий/компетентний, як думають люди,

ЖІНКИ В НАУЦІ. ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

тобто ви самозванець. Зауважу, що ця проблема інтернаціональна. Я розмовляла з багатьма іноземцями, і їх це хвилює. Як на мене, справжній успіх – це побороти синдром самозванця в собі. Сміливо подавати документи, пробувати, стажуватися, попри всілякі сумніви. Спробувати – це вже про результат. І це вже крок уперед!

Бути успішним – це шлях спроб, помилок і успіху. Якщо мрієте потрапити за кордон, вам не треба оцінки, диплом, резюме й мотиваційний лист, просто подавайте документи. Мій успіх складався з допитливості, спроб, упертості. Я писала електронні листи із запитом про стажування навіть туди, де здавалося б немає

шансу, й отримувала позитивні відповіді. Тому наважтеся, вірте в себе, і доля прихистить!

*Єлизавета МАНЖОС,
студентка 4 курсу
соціологічного факультету.*

АСПІРАНТИ

ФАХІВЧИНЯ З МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ОЛЬГА БУЛГАКОВА ПРО ЦІННОСТІ НА ШЛЯХУ ДО УСПІХУ

Ольга Булгакова закінчила факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу з відзнакою та була визнана кращою студенткою факультету у 2021 році. Дівчина продовжує навчання в аспірантурі факультету МEB та ТБ

Каразінського університету. Їй всього 24 роки, а вона є знаною українською правозахисницею, громадською діячкою, членкинею дипломатичного корпусу України, волонтеркою та нон-стоп агентом змін щодо нашої батьківщини на українському

та міжнародному рівнях. І наразі проходить стажування в естонській школі дипломатії щодо підвищення кваліфікації в Таллінні. Але більшу частину часу вона у Харкові, тому що тут її улюблена харківська команда, Харків 8-Офіс.

Наразі Оля Булгакова наукова асистентка та членкиня «Горизонт Європа», програми-флагмана ЄС з досліджень та інновацій, керівниця програм та проєктів Благодійного фонду розвитку «Emerland» (українська фундація, яка займається гуманітарною допомогою та освітніми проєктами допомоги українському населенню під час війни). Оля – аспірантка другого курсу факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Павловича Голікова, співзасновниця ГО «GO_Разом», членкиня Всеукраїнської громадської організації «Асоціація економістів-міжнародників України», перекладачка та волонтерка. Її роботи пов'язані саме зі встановленням української гендерної політики як на національному рівні, так і крізь призму європейського досвіду.

– Пані Олю, чи подобалося вам навчатися, чи було важко?

– Навчання в Каразінському університеті насправді стало черговою ланкою щодо самовизначення. Дуже мало студентів, які приходять навчатися на перший курс університету, які розуміють у 16-17 років, чого вони реально хочуть, що таке навчатися в дипломатичній колісці Харкова. Тому що, дійсно, наш факультет, був і є

АСПІРАНТИ

таким досі, – факультет МЕВ та ТБ. Вважаю, що я щаслива людина. Навіть, коли проходила конкурс щодо навчання на бакалавраті (тоді дуже великий конкурс був), я знала, чому туди йду, чого хочу. І тому з другого курсу вже почала очолювати студентські організації на нашому факультеті. І поруч з усім навчанням це просто дало найкрутіший мікс щодо нетворкінгу, щодо розвитку своїх soft skills, які потім почали трансформуватися у, скажімо, проекти не харківського масштабу, навіть не українського масштабу, а міжнародного. Тобто я з тих людей, які дійсно обожають наш університет, свій факультет. Я наразі продовжую ще навчання в аспірантурі, тому що в мене багато проектів, пов'язаних з науковою діяльністю, щодо допомоги українцям в міжнародному аспекті. Я щиро за все вдячна. Єдине, що складно було, – це поєднувати роботу та навчання в університеті, але це така складність, яку можна перемогти, якщо знаєш, до чого прагнеш. Мені пощастило, що у 16 років стала студенткою. Наразі мені 24, а я прямую тим самим шляхом, який обрала студенткою, з якими б теренами він не був, і вірю, що це зірковий шлях.

Щодо історії успіху. Моя перша освіта, пов'язана з міжнародними комунікаціями та міжнародною безпекою. Вибір продиктований тим, що я творча особистість, люблю писати українською мовою вірші, прозу. І хотілося просто висвітлювати багато чого щодо України в такому форматі публіцистики. Наступна освіта, пов'язана з економічними процесами, тому що стало зрозуміло, що інколи літературного слова недостатньо, треба ще й показувати цифри, робити певні дослідження щодо такого не тільки кількісного, а і якісного індикатора соціальної активності, економічних, математичних показників щодо розвитку суспільства. Такий мікс – і є професійний підхід.

– Як ваше життя склалося після випуску?

– Люди дуже часто себе шукають упродовж бакалавріату, потім упродовж магістратури. Після магістратури часто таке трапляється, що далі шлях невідомий.

У мене було питання, що робити далі, але в іншому контексті. Трапилося так, що коли я закінчувала магістратуру, свій диплом отримала на початку лютого 2022 року. 24 лютого увірвалася повномасштабна війна, яка триває наразі. Звичайно, війна дуже змінила і долю, і біографію, як у кожного з нас. Але, вважаю, що я не зійшла зі шляху міжнародника, просто довелося його зробити трішки інакшим. Довелося його відредагувати відповідно до тієї реальності, яку ми маємо. І працювати я почала саме в дипломатичному корпусі. У мене спочатку розпочалося стажування вже після третього курсу навчання. За що я дуже вдячна всім тим людям, які мене в цьому підтримували. А працювати я почала саме як фахівчиня з міжнародних відносин, потім як асистентка в проектах МЗС, це був департамент державного протоколу. Потім це був комітет з євроінтеграції. Згодом була помічницею народного депутата, який теж був інтегрований у процеси щодо міжнародного розвитку України.

– Виділіть пункти, що вам найбільше подобаються у вашій діяльності?

– Усі мої проекти так чи інакше націлені на допомогу. Така в мене, мабуть, місія, саме така освіта обрала та робота.

– Яким для вас був цей останній рік?

– Трагедія, яка торкнулася мене, – це загибель дуже близького друга. Він був воєнним медиком. І знаєте, це просто підсилює сприйняття війни. Я ще більш духовно оцінила те щастя, що я досі жива і можу допомагати людям. Ця трагедія мене навчила цінувати абсолютно кожну мить. Думаю, що раніше такого відчуття не було. Щоб мій друг та всі інші, які загинули, і, на жаль, можуть ще загинути, щоб це було не дарма. І мої дії всі мають бути такими, щоб скоріше смерть та війна пішла геть з нашої країни.

– Що вам допомагає триматися? Що вас надихає надалі працювати й не опускати руки?

– Я просто знаю: взяла на себе відповідальність, або її мені дано, значить маю впертися!

– Що для вас є успіх, а що – невдача?

– Успіх – це мати свою думку попри все, мати свою місію, яку усвідомив. А невдача – це не зробити правильних висновків зі своєї помилки. Знову потрапляти на ті самі граблі. Треба вміти робити висновки. Не лінуватися! Бо лінь – це теж неуспіх.

– Які ресурси допомагають на шляху до успіху?

– Музика. Понад 10 років професійно займалася музикою, а колишніх музикантів не буває. На жаль, я просто піаністка. На жаль, чому? Тому що з собою не можу тягати ні фортепіано, ні піаніно, ні синтезатор. Але, звичайно, музика завжди зі мною, де б я не була. Головне натхнення – це книга. Можу читати книжку, або слухати книжку. Це взагалі я роблю наразі найчастіше.

– Ви себе можете назвати успішною людиною?

– У тому, що я роблю, думаю, так. А це «зійшлися зірки»: я хотіла допомагати людям і допомагаю.

– Ви можете виділити якесь досягнення у вашій вибраній сфері, яке викликає у вас найбільшу гордість за це?

– Я пишаюся, що нашій команді з Харкова вдалося організувати належну гуманітарну допомогу до тих населених пунктів Харківської області, Херсонської, де вже нічого не було. І якщо б вона не підоспіла, і це певні моменти щодо вивезення людей з тієї території, вони б не були живі. Я дуже пишаюся, що моя допомога вже кілька разів врятувала життя українців.

– Яку можете дати пораду нашим студентам на майбутнє?

– Треба робити те, у що віриш, пори труднощі та обставини. І більше терпіння та милосердя до самого себе, до своїх помилок, і все спрацює!

Єлизавета МАНЖОС, студентка.

ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

МАЛЮЄМО ПИСАНКИ – ГОТУЄМОСЬ ДО ВЕЛИКОДНЯ

З нагоди прийдешніх Великодніх свят наприкінці квітня в стінах Каразінського відбувся незвичний майстер-клас з писанкарства. У ньому взяли участь студенти та працівники Каразінського університету. А навчали техніки воскового розпису писанок майстрині з Харківського та Каразінського осередку «Пласт».

«Захід покликаний розповісти про традиції створення писанки та відволікти від стресів, – розповіла відповідальна за комунікацію НСОУ «Пласт» Ірина Марквич. – Вважають, що коли розписуєш писанку, як і коли вишиваєш сорочку, то створюєш оберіг для всієї родини... Адже писанка несе в собі високий заряд енергетики. Її пишуть лише в доброму настрої та з добрими побажаннями на щастя, на здоров'я, на багатство, вкладаючи в це душу».

Для зручності учасників організатори розташували столики з усім необхідним: писачками, фарбами, свічками, серветками та зразками орнаментів. Усім дали підготовлені видуті яйця, аби працювати в техніці писання воском.

Завжди креативний проректор Анатолій Бабічев, до речі, активний учасник «Пласту», також долучився до майстер-класу з писанкарства та виготовив унікальну писанку. На ній – два кольори, синій і жовтий, та короткий напис – ХНУ. Тож лаконізм послання Анатолія Валерійовича зрозуміє кожен.

У безпечному просторі юні писанкарі старанно виводили візерунки, аби великодній кошик їхньої родини виглядав красиво. Спочатку простим олівцем наносили на яйце малюнок. Потім його покривали воском, працюючи з писачком, обводили ним лінії. Після того, як віск нанесли на весь візерунок, писанку фарбували в першому кольорі, потім зафарбували все, що хотіли залишити, і яйце «купали» в іншому кольорі. Коли писанка вже розфарбована, знімали віск. Пластунки допомагали учасникам заходу, показуючи, як правильно розписувати писанки.

Орина Рейндаш, студентка 4 курсу факультету іноземних мов:

– Прийшла сюди, бо це одна з небагатьох можливостей побувати в університеті. Адже з першого курсу ми весь час навчались онлайн, а хотілося частіше бувати в альма-матер. Вирішила: це чудова можливість навчитися чогось цікавого і не пропустити можливість ще бодай раз завітати в рідний університет перед випуском. Малюю на своїй писанці максимально позитивне – котів та сердечка...

Валерія Крюматова, студентка 3 курсу факультету МЕВ та ТБ:

– Також буду малювати котячі лапки, адже котик – охоронець добра. Ще до душі ягідна тема. Загалом хотілося спробувати себе як майстриня, адже востаннє розписувала писанку в дитинстві в школі. Дякую за чудову організацію та проведення майстер-класу з писанкарства.

Анастасія Стасюк, студентка 4 курсу соціологічного факультету:

– Сьогодні я робила писанку в рожевих кольорах з яскравим орнаментом. Мені дуже сподобався процес, тож вдома спробую повторити. Дякую майстриням з «Пласту» та Каразінському за атмосферу свята!

Світлана Дубинка, студентка 3 курсу філологічного факультету:

– Задоволена, що змогла побачитися з одногрупниками та долучитися до розпису писанок, які вже через тиждень зможу поставити у свій великодній кошик. Це дивовижно: власноруч створити унікальний

ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

оберіг для дому, зануритися в стародавні традиції українців і просто приємно провести час.

Елеонора Цуріна, викладачка кафедри журналістики філологічного факультету:

– Про захід дізналася з телеграм-каналу, зраділа, що він не лише для студентів, а й для працівників. Це мій перший досвід з писанкарства. Малювала дубове листя, як символ незламності та довголіття, а ще, тому що весна надихає на єдність з природою. Світлого всім нам Великодня!

Димитрій Лисецький, голова осередку НСОУ «Пласт» в Каразінському університеті, студент 4 курсу факультету психології:

– НСОУ «Пласт» – це національна скаутська організація, яка шанує українські традиції та християнську мораль. Традиційно під час Великого посту перед Великоднем українці пишуть писанки, тож ми вирішили запросити студентів і ознайомити їх з технікою писанкарства. Від Каразінського осередку «Пласт» майстер-клас з писанкарства – це другий захід, перший також пройшов успішно, ми робили свічки з вощини. Хочу сказати, я родом із Рівненщини, пам'ятаю, як у нас дуже добре

святкували Великдень. Дещо здивований, що традиції святкування великого християнського свята нічим не відрізняються і на Харківщині.

Оля Максименко, майстриня, виховниця в НСОУ «Пласт»:

– Захід пройшов чудово, бо це молодь, а молодь любить креативити, поєднува-

ти традиційне з новим, міксувати кольори. Цього Великодня хочеться підтримки саме військових. Хочеться напередодні великого християнського свята, Воскресіння Христового, подарувати захисникам нашої держави й усім нам яскравий промінчик наближення свята.

Світлого Великодня!

Ліна ТИМАРСЬКА.

ПИШАЄМОСЯ!

СТАНІСЛАВА ЛІТВІНОВА, ЛІДЕРКА ПРОФСПІЛКИ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРО МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР У ЦЮРИХУ

Нещодавно наша студентка та лідерка профспілки ННІ «Фізико-технічний факультет» Станіслава ЛІТВІНОВА разом з іншими представляла Україну на міжнародному фізичному турнірі у Швейцарії. Протягом тижня вони були в Цюриху та гідно змагалися на Міжнародному турнірі фізиків. Пишаємося нашими дівчатами та бажаємо успіхів у науковій галузі! Ми мали честь поспілкуватися з пані Станіславою та дізнатися про враження від турніру, шлях до участі в змаганнях та плани на майбутнє.

– Вітаємо вдома, пані Станіславо! Які ваші враження від поїздки?

– Вітаю! Звісно, це було дуже цікаво. Спочатку ми інтенсивно готувалися за тиждень до турніру, коли збиралися командою у Львові. Потім так само дуже інтенсивно грали. Загалом, емоцій дуже багато, це незамінний досвід. Ми відіграли два дні. На жаль, не пройшли в півфінал, тому в нас залишився ще час, щоб ми могли прогулятися по місту, подивитися на гру фіналістів. Цюрих – маленьке, як порівняти з Харковом, містечко. Гарні будиночки, річка, озеро – усе дуже красиве.

– Скільки тривала загальна підготовка до змагань?

– Почали готуватися командою ще в кінці жовтня. Ми збиралися онлайн щотижня, іноді по декілька разів, упродовж цих місяців і обговорювали задачі, розв'язували їх. Останній тиждень була активна підготовка, коли ми готувалися, комунікували наживо та готували фінальну презентацію. Турнір – це розв'язок задач, виконання експериментів, обробка даних.

– Розкажіть, як ви потрапили до збірної?

– Зазвичай, це відбувається методом відбору на Всеукраїнському турнірі фізиків і команда фіналістів відправляється на міжнародний турнір. Зараз йде війна, тому було ухвалено рішення готувати одразу команду дівчат. У цьому році на Всеукраїнському турнірі не зібралось достатньо учасників, щоб організувати командні змагання, тому кожен сам за себе

доповідав одну задачу. Потім ми цією командою й поїхали.

– З чого складався турнір? Які були завдання?

– Десь на початку вересня публікують список задач, які будуть на міжнародному турнірі. Це задачі, у яких можна зробити теоретичний опис процесу, експериментально дослідити, відтворити, потім проаналізувати, порівняти, зробити висновки. На турнірі потрібно розв'язати 17 задач командою та представити їхній розв'язок. По суті, це невелике дослідження якогось процесу, який запропонували журі та оркомітет. У мене була задача про обруч, що стрибає.

Я описала процес теоретично, за допомогою законів фізики, потім зробила експеримент, відзняла, проаналізувала відео та порівняла експеримент з теорією й представила на турнірі доповідь усього, що було зроблено впродовж дослідження. Якщо говорити про організацію змагань, то в кімнаті збираються по 3–4 команди, вони по черзі займають роль доповідача, опонента та модератора. Опонент викликає команду доповідача на будь-яку з 17 задач, якщо доповідач готовий, то задача грається. За кожну дію виставляють бали, потім ролі змінюють. Загалом, за бій команда грає три різні ролі й доповідає лише одну задачу, яку пощастить. Турнір – це не тільки міння розв'язувати задачі, а й міння їх цікаво й зрозуміло доповісти та відіграти ролі опонента й модератора, говорити й ставити питання. І тут важлива злагоджена робота кожного члена команди.

– Чи спілкувалися ви з представниками інших країн?

– Нас було дуже багато, аж з 21 країни. Усі ми між собою іноді змішувалися, грали турнірний бій (гра трьох команд). Під час бою відбувається полеміка, бо доповідач з опонентом і модератором розмовляють стосовно задач, це спілкування дуже часто продовжується поза змаганням.

– Я знаю, що ви ще лідер профспілки свого ННІ.

– Так, я є посередником між студентами інституту та профспілкою, допомагаю студентам з будь-якими проблемами. Це стосується профспілкових виплат, стипендій, соціальної допомоги, проживання в гуртожитку.

– Чи складно поєднувати стільки активностей із навчанням?

– Мої сфери дуже часто переплітаються між собою. Я займаюся фізикою у своєму навчанні, більш глибоко фізикою на турнірах це з 8 класу. Звісно, коли мова про профспілку, нас, студентів на факультеті, не дуже багато й ми всі постійно комунікуємо між собою. Якщо виникають проблеми, то я відчуваю їх, намагаюся вирішувати. Тому це не настільки складно, як може здатися.

– Плануєте знову їхати на турнір у наступному році?

– Подивимось, як усе буде складатися. Мені подобається ця сфера. З кожним роком я набуваю все більшого досвіду, тому мені б хотілося спробувати продовжити цю тенденцію.

Меланія РИБАЛКО.

ДОСЯГНЕННЯ

СТУДЕНТ-ФІЛОЛОГ АНДРІЙ ХОРУНЖИЙ: «ВВАЖАЮ, КОЖНА ЛЮДИНА ГОСТЮЄ У ЦЬОМУ СВІТІ, ЩОБ ВІДДАВАТИ БІЛЬШЕ, АНІЖ БРАТИ»

Для сміливців немає недосяжних цілей. У цьому переконаний студент філологічного факультету Андрій Хорунжий. Талановитий хлопець з гордістю захищає честь нашого університету на освітній арені. Про успіхи в цьогорічному Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Тараса Шевченка, навчання та амбітні плани каразінця – у нашому інтерв'ю.

– Чому ви обрали філологічний факультет Каразінського університету для навчання?

– Спочатку старшої школи, як парадоксально, планував розвиватися в технічній царині. Згодом вирішив змінити орієнтири на гуманітарну сферу, зокрема філологію. До слова, така доля спіткала багатьох діячів: Г. Хоткевича, І. Полюя, С. Караванського. Усіх об'єднує неояснений та незбагнений поклик до української мови. Відразу прагнув вступити на філологічний факультет Каразінського університету, позаяк він відзначається першорядністю науково-педагогічного складу, навчання, культурної діяльності, для багатьох є взірцевим.

– Поділіться своїми емоціями від перемоги у фіналі Міжнародного мовно-літературного конкурсу. Чи очікували ви здобути перемогу?

– Перемога в конкурсі – вислід наполегливої та систематичної праці вчителів, їхнього невпинного горіння. Яке то щастя зуміти перейняти від них вогонь! Тому отримати здобутки – означає віддати у стократ сильніше полум'я. Виконати це завдання можливо за умови віри в те, що написав під час конкурсу. Відчуваю радість, що зміг пошанувати тих, хто провадив до горизонту мовно-літературного пізнання творчості Т. Шевченка, а, отже, найпотаємніших підвалин буття.

– Розкажіть детальніше про цей конкурс? Що мотивувало взяти в ньому участь?

– Мовно-літературний конкурс імені Т. Шевченка – багатовікова традиція осягнення творчості письменника, політика, «каторжника роботи». Можливість стати її учасником спонукала взяти участь у конкурсі. Окрім того, ще й була прикладна мотивація: постійно програючи в першому етапі конкурсу за шкільних та університетських років, постановив, що буду брати участь у конкурсі доти, доки не виграю.

– Яка була тема вашої роботи? Чому обрали саме її?

– На фінальному етапі конкурсу була лише одна тема. Необхідно було написати до-

слідницьке обґрунтування для проєкту вивчення творів Т. Шевченка. У роботі запропонував створити інтегрований шевченкознавчий курс, покликаний на вивчення шкільних та/або університетських дисциплін (української мови, літератури, всевітньої та вітчизняної історії, етнології, фольклористики, етики, філософії тощо), крізь призму постаті Т. Шевченка. Цей предмет уможливить реалізувати концепцію державної політики у сфері реформування освіти.

– До якої свіжої мети тепер йдете?

– Осяг спадщини Т. Шевченка – постійна праця упродовж життя, позаяк вивчати

ДОСЯГНЕННЯ

Шевченкову творчість – значить щоразу віддаються в її пізнанні. Художньо-інтерпретативний аналіз поезії та прози Митця, здійснений у конкурсній роботі, планую сумістити з лінгвокогнітивним та лінгвокультурним у подальших розвідках. Водночас працюватиму над староукраїнською (руською) мовою урядово-канцелярських документів доби гетьмана Б. Хмельницького (лінгвокогнітивний та лінгвокультурний аспекти). Основна мета – написати та захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії з означеної тематики.

– Як я зазначила вище, ви є автором понад 10 наукових публікацій. Про що пишете у своїх роботах? Які теми найбільше цікавлять?

– Коло наукових інтересів – інноваційні процеси сучасної літературної української мови, діахронної лінгвокогнітології та лінгвокультурології. У працях розглядаю як структурну та лексико-семантичну деривацію оказіональних одиниць – маркерів воєнного часу (2022–2024 рр.), так і когнітивні процеси у свідомості староукраїнської (руської) особистості першої по-

ловини – середини XVII століття. Наразі пишу ґрунтовну наукову працю «Концепт ЧУЖИЙ в староукраїнській (руській) мовній картині світу (на матеріалі універсальності доби гетьмана Б. Хмельницького)».

– Як поєднуєте свою наукову діяльність/навчання з активним студентським життям, з членством у студраді, науковому товаристві?

– Вважаю, кожна людина гостює в цьому світі, щоб віддавати більше, аніж брати. Ця ідея є моїм «духом, що тіло реве до бою». Вона вишколює та спонукає до щоденного гартування у навчальній, науковій та громадській справі, уможливує долучитися, як зауважує літературознавець Г. Помилуйко-Недашківська, «до неможливої можливості» буття.

– Розкажіть про наукове товариство, про свій шлях до голови. Які обов'язки виконуєте? Які проєкти реалізуєте?

– Наукове товариство філологічного факультету – добірне об'єднання унікальних особистостей, що у формі мовознавчих, літературно-мистецьких, журналіст-

ських проєктів оприявнює глибоку суть національного. Діяльна команда організовує зустрічі з представниками різних сфер, дотичних до філології, всеукраїнські та регіональні конференції, круглі столи, музичні вечори, соціальні акції тощо. Наприкінці 2023 року Вчена рада факультету призначила мене на посаду голови наукового товариства. Відтоді сприяю успішному розвитку структурного підрозділу філологічного факультету.

– Що, на вашу думку, може зробити молодь, щоб зберегти та популяризувати українську мову та культуру?

– Означене завдання, на мою думку, передбачає зміну ціннісної парадигми: від оборонців до наступальників. Національно вертикалізована молодь має послідовно, ствердно та невідступно поширювати українську мову та культуру у всіх можливих локальних та міжнародних просторах, адже світ схвалює лише сильних. Тож борімося – поборемо, нам Бог помагає!

Єва ВОЛОДЬКО, студентка.

СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО ЗІ 100-РІЧНИМ ЮВІЛЕЄМ КАРАЗІНЦЯ ВАСИЛЯ СЕМЕНОВИЧА ЧЕРНИША!

100 років – це нива історичних подій, це довгий і тернистий життєвий шлях, це море сліз радості та горя. 100 років – це ціла епоха, ім'я якої – Василь Семенович ЧЕРНИШ...

24 квітня 2024 року у Каразінській громаді відбулася неординарна і дуже визначна подія: 100-річний ювілей святкує багаторічний заступник відділу кадрів, викладач, підполковник, фронтовик Василь Семенович Черниш!

Колектив Каразінського університету сердечно вітає Василя Семеновича зі сторіччям та складає щирю шану силі духу, з якою ювіляр пройшов фронтовиком Другу світову війну та переживає нинішні воєнні лихоліття... Життєвий шлях Василя Семеновича наповнений надскладними випробуваннями, мужністю, наполегливою працею у післявоєнні роки, відданістю університетській спільноті. Наш літопис зберігає численні спогади ювіляра про війну, про університет, і завжди Василь Семенович зустрічав кореспондентів газети на своєму бойовому посту – у відділі кадрів Каразінського університету.

Василя Черниша застала Друга світова війна, коли він був студентом. За спогадами ветерана, тоді він проходив літню практику на цукровому комбінаті в селищі Новосівка, як студент другого курсу Сумського хіміко-технологічного технікуму. На його очах німці почали бомбардувати Київ. Кров, поранення, смерть – було надзвичайно страшно. І це було 22 червня 1941 року.

Василь Семенович:

– Двічі мене забирали до Німеччини, і двічі я втівав, на третій раз при втечі опинився на станції Кам'янка Черкаської області і разом з іншими потрапив у 1943 р. до партизанського загону «Холодний Яр». Можу сказати, чим відрізняються бойові дії партизанів та військових на фронті. Партизанські загоны діяли в тилу ворога, нас називали «невидимим фронтом», адже воювали партизани переважно вночі. Нелегким було те бойове життя: мінували дороги, підривали ворожі ешелони. Особливо напружені дні були під час Курської битви 1943 року. Загалом наш загін підірвав 15-17 ешелонів окупанта. В радіусі 30 км. партизани були господарями, ми допомагали жителям сіл, повертали забрану худобу, роздавали хліб. Пам'ятаю той день, коли німці стягували свої сили в район Черкас-Чигирини. Ворог підійшов до нашого лісу зовсім близько. Нам дали

завдання підірвати артилерійську батарею під лісом. Впродовж п'яти днів тривали бойові дії в «Холодному Яру». Загарбників було у декілька разів більше, але наш загін вистояв.

У ніч з 6 на 7 січня, під Різдво 1944 р., партизанський загін прорвав фронт та з'єднався з нашими фронтовими частинами, звільнивши 17 сіл. Далі Василь Семенович був призваний в діючу армію на службу. Саму Перемогу 9 Травня 1945-го він зустрів в місті Чугуєві, в 4-й Чернігівській навчальній танковій бригаді.

Війна закінчилась, а Василь Семенович вступив до танкового училища, потім 5 років відслужив на Далекому Сході. З 1965-го року до 1967-го року служив у Чапаєвській дивізії у місті Лубни. А в 1967-му році став викладачем військової кафедри Харківського університету. Згодом його було призначено заступником відділу кадрів. Василь Семенович присвятив 43 роки свого життя Каразінському університету.

Військову кар'єру Василь Семенович завершив у званні підполковника, нагороджений орденами, має медаль «За бойові заслуги», орден «За мужність» та близько двох десятків інших нагород.

Прожиті роки Василя Семеновича слугують нам прикладом та натхненням на нескореність, відданість батьківщині, своїй землі, нашій матері – Україні!

Шановний Василю Семеновичу, прийміть сердечні побажання на другому сторіччі життя міцного здоров'я, родинного затишку, душевного спокою, миру, добра і добробуту!

Нехай Господь дарує ще багато благих літ!

З найщирішими побажаннями, друзі, колеги, студенти Каразінського університету.